

TĒVIŠKĒS AIDAI

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LIEUVIAI PASAULYJE

Nr. 42 (1585) 1987 m. spalio 21 d.

Melbourne

XXXII M E T A I

Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų laiškas tikintiesiems Marijos Metų pradžiai

Eina į pabaigą dvidešimtas krikščioniškosios eros amžius. Po keliolikos metų švęsime Žmogumi tapusio Dievo Sūnaus Jėzaus Kristaus gimimo dutūkstantąsias metines. Katalikų Bažnyčia jau pradėjo rengtis tam jubiliejui. Popiežius, vyskupai, teologai, sociologai, eiliniai sielų ganytojai ir tikintieji svarsto, kokie uždaviniai laukia Bažnyčios trečiajame jos gyvenimo tūkstantmetyje ir kaip jiems pasiruošti. Šv. Tėvas Jonas Paulius II nusprendė, jog gražiausia to pasirengimo pradžia visame pasaulyje būtų - specialūs Marijos Metai!

Prieš užtekant saulei, pirmiausia pasirodo virš horizonto Aušrinė žvaigždė. Taip ir prieš pasaulio Gelbėtojo Jėzaus Kristaus gimimą, keliolika metų anksčiau, į pasaulį atėjo būsimoji Jėzaus Motina Marija. Tad ir jos garbei skiriami metai Jėzaus gimimo jubiliejų pralenkia 12-13 metų.

Tokį sumanymą - paskelbti Marijos Metus - Šv. Tėvas pareiškė savo pamoksle per šiuos 1987 Naujuosius Metus, o jų turinį išdėstė kovo 25 d. išleistoje enciklikoje "Redemptoris Mater - Atpirkėjo Motina". Plačiau katalikų pasaulyje Marijos Metus pradėta švęsti šių metų birželio 7 d. per Sekmines. Kadangi Lietuvoje visą šią vasarą užpildo Krikšto 600 m. jubiliejaus minėjimas, Marijos Metus mes pradėjome švęsti trimis mėnesiais vėliau, t.y. rugsėjo 8 d., Švč. M. Marijos Gimimo šventėje, su didžiausiais Šiluvos atlydais. Baigsime juos kartu su visa Bažnyčia ateinančiais metais per Žolinę, rugpjūčio 14-15 d.d., Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų iškilmeje.

Taigi Marijos Metai Lietuvoje bus trumpesni negu kituose kraštuose, bet tai nereiškia, kad jie galėtų būti menkesni. Mažesnę kiekybę papildysime geresne kokybe, didesniu nuosirdumu. Juk ir Šv. Tėvas šių metų birželio 5-osios laiške mūsų vyskupams Lietuvos Krikšto jubiliejaus proga rašė:

— Ar galime užmiršti ypač šiose Marijos Metų išvakarėse tą didią meilę, kuria lietuviai myli Dievo Motiną? Švč. M. Marija, Gai lestinimo Motina, ypač yra garbinama ir mylima Vilniaus Aušros Vartuose ir kitose Lietuvos šventovėse: Šiluvoje, Žemaičių Kalvarijoje, Krekenavoje, Pivašiunuose. Jau daug amžių, o taip pat ir šian-

AUSROS VARTŲ ŠVČ. MARIJA

O melsk už mus, Marija, visados —
Tau mūsų sirdys amžinai giedos.

dien, į šiuos tikėjimo ir maldingumo židinius keliauja maldininkai iš visų Lietuvos vyskupijų su didele meile ir pasišventimu, dažnai nepaisydami nuovargio ir aukos. Tokiu būdu jie save pveda Tai, kurią Kristus nuo kryžiaus su didžiausia meile mums padovanojo kaip Motiną ir savo malonių Tarpininkę.

Siais Marijos Metais mes paminėsime 2000 metų sukaktį nuo jos šventos vaikystės, bet per juos pasistengsime susipažinti ir su visu Marijos gyvenimu, suvokti jos pasiuntinybę Bažnyčioje, išgyventi ją jos dvasią. Tuo tikslu sąmoningiau švęsime jos pagrindines šventes: Nekaltąjį Prasidėjimą, Gimimą ir Ėmimą į dangų; taip pat su mintimis apie ją minėsime artimiausią ją liečiančią Išganytojo šventes: Apreiškimą, Gimimą, Paaugojimą, Prisikėlimą. Stengsimės su Marija išgyventi ir visus liturginius metus: advente - Jėzaus laukimą, gavėnijoje - atgailą ir pasirengimą kentėti.

Visur Marija neatskiriama nuo Jėzaus. Mūsų kunigai pamoksluose tokią ją ir rodys, o mes visomis progomis matysime ją prie

Jėzaus.

Klausydamiesi pamokslų ir mūsų tydami pamatysime didžiulį Motinos Marijos ir Motinos Bažnyčios panašumą:

— Marija stropiai klausėsi Dievo Žodžio ir nuolat jį svarstė savo širdyje, - ir Bažnyčia (visi tikintieji) laimingi, kad girdi Dievo Žodį, ypač per Mišias, jį brangina, svarsto, juo dalijasi;

— Marija nešė Jėzų pas šv. Elzbietą ir į šventyklą, rodė jį piemenims ir išminčiams, - ir Bažnyčia Kristų skelbia, rodo ir duoda žmonėms;

— Marija išprašė iš Jėzaus pirmąjį stebuklą Galilėjos Kanoje ir meldė su apaštalais šv. Dvasios nužengimo per Sekmines, - ir Bažnyčia kasdien daugybę šv. Mišų meldžia visam pasauliui išganyto ir apsaugos;

— Šv. Dvasios veikimu Marija, Nepalytėtoji Mergelė, pagimdė pasaulio Atpirkėją, - ir Bažnyčia Šv. Dvasios galia, veikiančia pe: Krikšto, Sutvirtinimo, Atgailos ir kitus sakramentus, gimdo bei ugdo tikinčiųjų sielose dieviškąjį malonės gyvenimą;

(Nukelta į 2 psl.)

— **Sveicarijoje** netoli Ciuricho Rappersvilyje spalio 3 d. buvo surengtas tarptautinis studijų simpoziumas Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejui atžymėti. Apie Lietuvos krikštą kalbėjo iš Romos atvykęs Popiežiškojo Gregorianumo universiteto prof. Dr. kun. Paulius Rabikauskas, vokiečių profesorius iš Miuncheno Manfred Helman apie popiežius ir Lietuvą 13 ir 14 amžiuje. Vokietė mokslininkė Isabel Roskau Rydel nagrinėjo lietuvių - lenkų santykius tarp dviejų pasaulinių karų ir jų dabartinę raidą. Dr. Bogdan Cywinski kalbėjo apie lietuvių tautos tragediją tarp 1944 ir 1958 metų. Simpoziumą globojo Sankt Gallen vyskupas Otmar Mader ir Vakarų Europos lietuvių vyskupas Dr. Antanas Deksnys.

— **Paryžiuje** leidžiamas rusų išeivių laikraštis "Ruskaya Mysl" rugsėjo 18 d. laidoje praneša, kad nežūrint sovietų valdžios trukdymų, Šiluvos Dievo Motinos šventovė šiais metais aplankė apie 80 tūkstančių žmonių. Išpažintą atliko 60 tūkstančių ir tiek pat priėmė šv. Komuniją. Rugsėjo 13 d. iškilmingose pamaldose dalyvavo apie 10 tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų, šeštadienį ir sekmadienį maldininkai ėjo Kryžiaus kelius, I procesijai vadovavo kun. Rokas Puzonas, II procesijai - kun. Antanas Gražulis. Taip pat praneša, kad Gruzdžiuose rugsėjo 9 d. buvo žauriai sumuštas ir apilėstas vietos klebonas kun. Juozas Cepėnas, ką tik sugrįžęs iš Šiluvos atlydų, į duris pasibeldė du uniformuoti milicininkai, kurie į vidų įėję puolė žauriai mušti kunigą Cepėną ir nuo smūgių neteko sąmonės.

— **Kun. Sigitas Tamkevičius** rugpjūčio 24 d. rašo iš katargos: "Ne tai yra svarbiausia, kada išeisiu į laisvę. Dievas žino, kur aš esu reikalingiausias, ir ne man diriguoti Aukščiausiojo planus. Svarbu, kad mūsų gyvenimas nebūtų tuščias. Svarbu, kad nereiktų apgailėti praėjusių dienų. Bažnyčia išmokė mane mylėti ir branginti kryžių. Vargas man, jei kaip dezertyras bėgčiau nuo kryžiaus. Likime maldos vienybėje. — Kun. Sigitas".

— **Vilniaus universiteto** profesorius Vytautas Skuodis, Rusijos katargoje iškentėjęs 7 metus, buvo išleistas su žmona Irena ir dukra Daiva išvykti į Ameriką, kur yra gimęs. Jam Religinė Salpa, vadovaujama kunigo Kazimiero Pugevičiaus, iškilmingą sutikimą suruošė Vašingtone spalio 7 d. su JAV Kongreso atstovais. Dieną prieš tai vyko Kongrese apklašinėjimas JAV Kongrese Helsinkio komisijoje. Suruošta spaudos konferencija ir priėmimas pačiame JAV Kongrese, ir kitas posėdis su JAV katalikų vyskupų atstovais.

KALEDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis sveikinimas \$ 10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpestčiai dings.

Ir lietuviams rašytojams „prisiuva galvas“

BŪSIĄ IŠLEISTI LIETUVIŲ KLASIKŲ NESUŽALOTI RAŠTAI

„Siuolaikinio žmogaus kultūrinų interesų plotas nebegali būti apsmagstytas draudžiamaisiais ženklais: čia galima, o čia - ne. Viskas turi būti prieinama, viskas turi būti žinoma ir laisvai pasirenkama, savarankiškai ir kūrybiškai vertinama. Nauja socialistinės visuomenės kultūra sėkmingai gali būti kuriama remiantis tik visapusišku pažinimu. Šią sąlygą įsakmiai suformulavo V. Leninas: 'Be aiškaus supratimo, kad tik gerai pažįstant viso žmonijos vystymosi sukurtą kultūrą, tik ją perdurbant, galima kurti proletarinę kultūrą — be tokio supratimo mes šio uždavinio neišspręsimė'... Vadinasi, ir literatūrinio palikimo klausimus šandien dera spręsti taip, kaip diktuoją laikas, kaip to reikalauja kultūriniai visuomenės interesai“.

Šiuos žodžius pasakė Jonas Lanckutis, dabartinės Lietuvos garsus literatūrologas bei literatūros kritikas (gimęs 1925 m.), vienas iš tų kuris jau ilgesnis laikas nustatinėja okup. Lietuvių rašytojų kūrybos liniją. Panašiu ir tai dar labiau konkretesnių minčių pateikė daug kitų vadovaujančių partinių rašytojų, mokslininkų, literatūros kritikų, profesorių. Jų pokalbis vyko meno darbuotojų rūmuose: žodį tarė ir okupuotos Lietuvos komunistų partijos centro komiteto kultūros skyriaus vedėjas S. Renčys. Pokalbių medžiaga buvo paskelbta „Pergalės“ žurnalo š.m. Nr. 7. Visi pasisakymai buvo atlikti „persitvarkymo“ dvasioje, tai gi nelaukta atviri.

Kaip žinoma, visų lietuvių klasikų raštų skelbimas okupuotoje Lietuvoje ligi šiol buvo labai ribotas. Kad ir kaip buvo stengiamasi užgožti - užtemdyti Lietuvos praeitį, vis dėlto „iš dainos žodžio neišmes“i. Reikėjo išleisti bent žymesnių lietuvių rašytojų raštus. Bet jų dauguma, ir tai patys gerieji, „buržuaziniai, klerikaliniai“. Taigi buvo, pvz., išleisti V. Pietario raštai, bet negalėjo pasirodyti jo svarbiausias veikalas „Algimantas“ - jam buvo „nukirsta galva“. Pasirodė keletas smulkių Vinco Kudirkos rašinių, išleisti Maironio „Pavasario balsai“ ir kai kurie kiti jo eilėraščiai, bet prieš tai padarius labai griežtą atranką ir cenzūrą. Panašiai pasielgta su Vaidžanto, V. Krėvės, V. Mykolaičio - Putino, Vydušo ir kitų autorių raštais. Visi jie išleisti „atrinkti“, „nukirstomis galvomis“. Ilgus metus gulėjo rankraštyje net Balio Sruogos „Dievų miškas“, pokalbyje dalyvavusio Sauliaus Šaltenio žodžiais: „Čia negalio neprisi-

*****

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Cikagoje

*****

minti apie B. Sruogos 'Dievų miško' sudėtingą likimą. Skaudu, kai pagalvoji, kokį rezonansą būtų sukėlus veikalas Europoje, kai nebuvo literatūros apie tuos lagerius. Tai europinio lygio knyga... Pokario metais daugelis išguitų iš literatūros apyvartos kūrinių jau sugrįžo skaitytojui, o dabar, matyt, atėjo laikas prikelti gyvenimui ir likusius, blaiviai išsižūrėti, negi jie dar vis diskriminuojami autoriai, yra tokie raupuoti, praėjus dešimtims metų nuo jų mirties?“

Iš rašyt. M. Sluckio pasisakymo aiškėja, kad buvo cenzūruojami ne tikai „buržuaziniai bei klerikaliniai“, bet ir pačių bolševikų rašytojų raštai. Net garsūs nepriklausomos Lietuvos duobkasys Petras Cvirka.

Pirmausia būsianti „prisiūta galva“ V. Krėvei. Į spaudą jau esąs atiduotas „V. Krėvės mitologiniai ir religiniai motyvai parašytų kūrinių tomas, kuriame pirmą kartą Lietuvoje bus leidžiami jo 'Dangaus ir žemės sūnūs'. Tačiau buvo nutylėta, kad dar 1949 m. „Sūduvos“ leidykla Augsburgėje išleido.

Savo laiku daug ginčų sukėlus ir K. Borutos raštų išleidimas, literatūrologo V. Kubiliaus žodžiais: leidžiant raštus „į prospektą primygtinai patariant A. Venclovai, buvo įtraukta groteskinė apysaka 'Namas Nr. 13', už kurios platinimą buržuazinė valdžia grasino 5000 litų bauda. Šioje apysakoje pasityciota iš smetoninio saugumo ir Lietuvos kapitalistų.

Diskusijose ilgiau kalbėta apie

LIETUVOS VYSKUPŲ IR VYSKUPIJŲ VALD...

(Atkelta iš 1 puslapio)

— Marija aukojo Danguos Tėvui vaikėlį Jėzų šventykloje ir Nukryžiuotąjį ant Kalvarijos kalno, o drauge pati jam aukojosi, - taip ir Bažnyčia Mišiomis aukojo Tėvui Kristų, o su juo - visą savo tikinčiųjų meilę, darbus ir vargus; — Marija karštai laukė galutinio susitikimo bei susivienijimo su Kristumi amžinybėje, - ir Bažnyčia ištvėrimingai amžinybėn keliauja, i ją savo ilgesius kreipia.

Šiais brangiais dangiškosios Motinos Metais mes su visa Bažnyčia, su didžiais Marijos mylėtojais šv.

Maironio kūrybos išleidimą. Poetas Justinas Marcinkevičius aiškina, kad leidžiant Maironio „Pavasario balsus“, deja, leidinys nepavyko ir nepavyko tik todėl, kad nepajėgėm įdėti visų „Pavasario balsų“ eilėraščių, neįveikėm to pasipriešinimo vienos ar kitos gal netaip ir aukštos kėdės... Net ir tie keli eilėraščiai, dėl kurių, rodos, buvo visi susitarę, staiga, be redakcinės komisijos žinios, buvo išimti“. Taigi, „skaitom sutrumpintą Maironį, regim iškreiptą jo vaidą“.

Apsispręsta išleisti ir V. Kudirkos raštus, kurių išleidimas vis užkliūdavęs dėl jų antirusiškumo. Juozas Baltušis jį gynė: „Kad jų raštuose nesireiškianti antirusiška dvasia. V. Kudirka niekuomet netriuškino, nedemaskavo rusų tautos, jis demaskavo caro žandarus, visokio plauko parazitinius činovnikus: Bet juos demaskavo ir N. Gogolis, tas pats M. Saltykovas — Sčedrinas, daugelis kitų didžiosios rusų tautos rašytojų“.

Panašia tvarka būsiai leidžiami A. Strazdo, Vienažindžio raštai, A. Vienuolio „Viešnia iš šiaurės“, V. Mačernio pilna kūryba, net J. Lindės Dobilo priešrevoliucinis romanas „Bludas“. Būsias išspausdintas Vydušo veikalas apie lietuvių vokiečių santykius per 700 metų, V. Biržiškos „Aleksandrynas“, K. Puidos romanas „Magnus Dux“, A. Vijiūko - Kojalavičiaus „Historia Lituania“ 1650 m. (vertimas), net St. Šalkauskio vienas kitas veikalas, Adomo Jakšto kūryba, J. Marcinkevičiaus žodžiais, „net ir religiniais tekstais lietuvių raštai objektyviai tarnavo kalbai, palaike jos gyvybę“.

Taigi visai eilei mūsų rašytojų — klasikų autoriams ruošiamasi vėl „prisiūti“ galvas. Bet ar tie raštai bus išleisti, o išleidus ar nenukris leidėjų galvos, parodys ateitis.

į v y k i a i

● **Canberra.** Liberalų partijos parlamentariai planuoja panaikinti privalomą balsavimą Australijoje, kuris buvo įvestas 1921 m. Šiuo metu Vakarų pasaulyje privalomas balsavimas tik Belgijoje ir Australijoje.

● **Melbournas.** Viktorijos parlamente Darbo partijos ministras Mr. Crabb pranešė, kad išregistruotos BLF - Statybos darbininkų unijos federacijos sekretorius kairiasparnis Norm Gallagher neįsėdai naudojo unijos pinigus — apie 6 milijonus dolerių. Policija tuoj nuvyko į tos unijos būstinę ir pasiėmė seifą, dokumentus iš-tirti nusikaltimui. Tas Gallagher jau buvo teismo baustas kelis kartus.

● **Alice Springs** už 19 kilometrų prie Amerikos komunikacijos bazės iš įvairių Australijos vietų spalio 14 d. protestavo gerai organizuota grupė panaikinti Amerikos komunikacijos įrengimus. Spauda klausia: kas tiems demonstrantams moka už keliones ir protestų organizavimą, nes tų komunikacijų bijo tik Maskva, kad niekas nežinotų apie jų karo laivyno judėjimą Pacifike.

● **Užsienio spaudos agentūros** pranešė, kad vakar, trečiadienį, 39 metų estas Juri Milk Maskvos raudonojoje aikštėje iškėlė transparentą su reikalavimu, kad sovietinė valdžia viešai paskelbtų 1939 metų sovietų - nacių slaptus protokolus, kuriais Lietuva, Latvija ir Estija buvo okupuotos ir įjungtos į sovietinę Rusiją. KGB tą esą tuoj suareštavo.

● **Melbourne** „News Weekly“ X. 14 vedamuose skelbia apie Nacių karo nusikaltėlių teismus Australijoje paties Kremliaus pateiktais „įrodymais“. Cituoja žydų disidentą Anatoli Ščaransky, kuris dar būdamas sovietų koncentracijos lageriuose matė, kaip KGB atkakliai bandė žydus nustatyti prieš pabaltiečius ir ukrainiečius, ir pastaruosius prieš žydus. Nežiūrint kančių, kaliniai ant to masalo ne-užsikabino. Dabar KGB bando tą patį daryti Australijoje. — Mes to žurnalo redaktoriui padėkojom ir nusiuntėm jam Dr. J. Prunskio „Lithuanians Jews and the Holocaust“ bei kitos medžiagos.

● **„Australian“** spalio 17-18 laidoje praneša, kad tarp Vašingtono ir Maskvos buvo pasikeista žiniomis per televiziją. Amerikos senatorius Daniel Moynihan pareiškė, kad sovietų piliečiai gyvena „žmogaus teisių pragare“, kur suvaržymai emigracijos, laisvės ir spaudos yra daug blogesni negu caro laikais. Žinoma, sovietų valdžia tokį senatoriaus pareiškimą tuojau išjuokė, bet tai buvo pirmas kartas, kad sovietiniai piliečiai per savo televiziją galėjo išgirsti Amerikos Senatoriaus atvirą teigimą.

● **New Yorkas.** Jungtinių Tautų generalinė asamblėja 117 balsų dauguma prieš 21 ir 16 susilaukusių nubalsavo, kad Vietnamas tuojau pat baigtų Kampučijos okupaciją ir su savo kariuomene grįžtų į savo kraštą.

T E V I Š K E S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra

Kazimieru ir palaimintuoju Jurgiu Matulaičiu iš Marijos pavyzdžio mokysimės sukiltinti ir pašventinti savąjį gyvenimo būdą ir kelią. Mokysimės atidžiai gaudyti kiekvieną Evangelijos, Šv. Rašto, dvasinio pamokymo žodį, su meile svarstyti tikėjimo tiesas, džiugiai dėkoti Dievui už jo dovanas. Mokysimės ištikimai tarnauti Dievui ir žmonėms, būti kuklūs, gailestingi, atlaidūs; kovoti su visokiu blogiu savyje ir aplinkoje: su netiesa ir neteisėngumu, su palaidumu ir svaiginimusi. Mokysimės, kaip mūsų naujasis palaimintasis Jurgis, nugalėti blogį gerumu ir visur tvirtai stoti už tiesą, už Dievą.

Baigiame malda iš minėtojo Šv. Tėvo laiško Lietuvos vyskupams:

— Su visišku pasitikėjimu šandien kreipiamės į Tave, Maloningoji Jėzaus Kristaus Motina, savo maldas jungdami su visų Tavo vaikų lietuvių malda, kuria jie, pasitikėjimo kupini, šaukiasi Tavo pagalbos. O Gailestingumo Motina! Ši tauta skuba pas Tave, pasivesdama Tavo globai: neatmesk jų maldavimo negandose, gelbėk ją nuo pavojų ir vesk pas savo Sūnų. Amen.

Lietuvos Vyskupai ir Vyskupijų Va'dytojai

TEVIŠKĖS AIDAI

ŠTAI AŠ, VIEŠPATIE!

Per pasaulį aidai skaudūs mirties žingsniai visų šalių, visų dienų, visuos keliuos, artyn, artyn vis prie atviro slenkščio, ir niekad atgalios. Staiga nurims balsai ir širdies virpesiai. Nublanko ir sodų žydėjimas, aptemo, nutilo ir giesmė su vargonų aidais, ir didysis Mišių pakylėjimas šventasis.

Tarsi nuostabus stebuklas yra žmogaus gimimas, bet gal dar nuostabesnė yra mirtis, o ypač tokia staigi, kaip tas gyvastingumas pripildęs ne tik žmogaus kūną, bet ir visą jo aplinką - staiga gali užgesti lyg sutirpusi žvakė. Nors tūkstančiais dienų mes šauktume Tavo sielą, jau nepriviliosim Tave šion žemėn, nors skruostus išvaogtų ašarų upeliai, o sielos gelmėje dar degtų neužgesus meilė. Kai Kristus atėjo į Betaniją, Lozorias suso Morta verkdamą jam tarė: "Štai tas, kurį mylėjai, mirė". Jėzus jai pasakė: "Tavo brolis prisikels!" Mažai ką gali čia mūsų tartas žodis, kuris rodo sustingsta lūpose - jo dar neištarus. Gal tik Rožančiaus Karalienė ir Motina Sopulingoji gali suteikti tos stiprybės, kai po kančios kryžiumi nesuklupo, nenupuolus išstovėjo, kaip "Stabat Mater" - Stovi Motina verkdamą - gieda himnas. Stovėkite Broliai kančios audrose lyg užtemimų tamsybėse, po Didžiojo Penktadienio kryžiaus ir tamsumo mums vėl ateis Velykų Rytas su Vilties saulės spindėjimu.

Kai Telšių katedroj žengdavo mūsų garbingas vyskupas Justinas Staugaitis, tai mes klierikai giedodavom himną: "Ecce Sacerdos Magnus" - lotyniškai, o išvertus būtų: "Štai didis kunigas". Taip ir kun. Pr. Vaseris savo darbais užsitarnavęs ne tik prelado, bet ir vyskupo vardo. Jis buvo Dievo tarnas, lietuvis, ir dar žemaitis, visa savo būtimi jautė, kad šalia maldų lietuvių be meilės ir ja dalijosi ir neseikėjo, nes meilė ne gramais perkama aptiekoj.

Pas Tave, Dieve, ateinu, į Tave, o Dieve, mūsų metai grįžta. Mūsų dienos kaip bitelės vakare po ilgos ir saulėtos dienos į avilį kveplanti medumi sugrįžta. Bitelės žino kada užbaigt darbą, kada ateina vėluma. Tik mums vis dar nėra kada užbaigt darbų. Rodos, kad be mūsų pasaulis sugrius. Juk atmenu, kai jaunuolis žengia prie altoriaus pasiryžti tarnauti Kristui. Vyskupas šaukia jį vardu, o jis atsako: "Ad sum" - Štai esul! Man rodos, kad ši kartą ne vyskupas, o meilingas Kristus pašaukė mūs kunigą vardu ir jis atsakė: "Ad sum" - Štai esul štai aš, Viešpatie.

O jis pasakė: Žiūrėk, jau vakaro vėsa. Juk plušai per ilgą praktuotią dieną mano vynuogyne. Ačiū, jau gana! Gana aukų sudėjai aukure altoriaus, gana vargų pakėlėi - be teviškės pastogės.

Išėjai žemėj skausmą palikęs ir nesugrįšį jau šios žemės keliu. Tik amžinybėj mus atsiminęs, padėk mums pakilti iš klaidų.

Prel. P. Butkus MBE

THE ADVOCATE

THE CATHOLIC PAPER

Registered by Australia Post Publication No. VAP 1116
Vol. CXIX No. 6863 Thursday, 15 October, 1987 Melbourne \$1

Lithuanians mourn Mgr Vaseris

The Lithuanian Community in Melbourne and interstate mourns Mgr Pranas Vaseris, 72, who died suddenly in Melbourne, 29 September.

He worked in Melbourne for 37 years. He arrived with the first war refugees from Europe in 1950, when Lithuania was occupied by Soviet Russia.

Mgr Vaseris had many talents. Besides his eloquence as a preacher, he conducted Lenten retreats all over Australia for Lithuanian communities.

He was also a highly talented musician who played on many instruments.

He was a journalist and writer, had several books published on religion and on literature.

He established a Lithuanian Sunday School at St John's, East Melbourne.

where children were taught the Lithuanian language, songs, national dances, and learned to appreciate Lithuanian costumes.

He was pastoral leader of many Lithuanian organisations and was decorated recently by the USA Home Lithuanian Guard with the Order of the Star, and a Medal of Merit by the Lithuanian Boy Scouts World Association. Mgr Vaseris was the principal founder of the Lithuanian Catholic national weekly, Teviškes Aidai - the leading Lithuanian paper in Australia.

He organised a large staff of volunteers to work on the paper. He was its editor for 10 years.

The Rosary was said at St John's church, East Melbourne, on 5 October. Presiding was Archbishop Little.

Requiem Mass was said the following day, at 10am by Bishop Peter Connors.

Mgr Pranas Vaseris concelebrating Lithuanian priests from interstate and local priests of various nationalities. A very large crowd of mourners, especially children and youth in their national costumes with flowers attended.

Melbourno lietuvių kapelionui - klebonui, ALK Federacijos Dvasios vadui, "Tėviškės Aidų" kūrėjui ir pagrindiniam išlaikytojui, Adelaidės lietuvių gerajam kaimynui

A+A

PRELATUI PRANUI VASERIUI

mirus, praradimo skausmu dalindamiesi su Melbourno lietuviais, ALK Federacijos valdyba ir "Tėviškės Aidų" skaitytojais bei visos Australijos lietuviais, reiškiamo gilią užuojautą Mirusiojo broliams Juozui ir Alfonsui, lietuvių kunigų būreliui Australijoje, melddami Gailestingumo Dievą savo vynuogyne tauriam darbininkui -- a.a. prelatui, Pr. Vaseriui suteikti jo užtarnautą amžinosios laimės ir džiaugsmo atlyginimą amžinajame Danguje.

Kun. J. Petraitis, MIC
Šv. Kazimiero par. klebonas Adelaidėje
Parapijos (Caritas Inc.) t-ba ALK Moterų d-jos valdyba
Šv. Kazimiero bažn. choras Adelaidės ateitininkai
Šv. Kazimiero liet. mokykla

A.A. PREL. PRANUI VASERIUI

mirus, užuojautą reiškiamo jo broliams, visai jo giminei, kun. Dr. Pr. Daukniui, Melbourno Lietuvių Bendruomenei.
ALB Geelongo Apyl. V-ba

Prelatas Petras Butkus MBE sako pamokslą per prelado Prano Vasario laidojimo šv. Mišias spalio 6 dieną.

Foto Povilas Dargis

ESTIJA NAIKINAMA RUSIŠKU PRIEKALU IR KŪJU

Vaizdžia ir daug pasakančia antrašte - "Maskva, zirzėk toliau nuo mūsų", - plačiai skaitomas italų savaitraštis "Panorama" atspausdino ilgą straipsnį apie Estijoje smarkiai jaučiamą nepasitenkinimą jūliui sovietų vykdomu krašto išnaudojimu ir rusinimu.

Maskvos sprespauda pykina estus, rašo italų savaitraštis. Pažangiausioji vadinama Sovietų Sąjungos respublika sunkiai bėpakerlia jos vykdomą išnaudojimą, jos gaminamų turtų grobstymą.

Estai piktinasi, kad negali pasinaudoti savo darbo vaisiais. Pažangios jų pramonės ir žemės ūkio produktus pasisavina sovietai: viskas yra išvežama į Sovietų Sąjungą.

Estijos parduotuvėse lentynos lieka tuščios: nėra vaisių, daržovių, mėsos ir žuvies. Bet visų šių Estijos produktų yra apsiejti Sovietų Sąjungos parduotuvėse, įskaitant ir elektroninius gaminius, kuriais estai pasižymi.

Savaitraštis "Panorama" rašo, kad nemažesnis nepasitenkinimas ir susirūpinimas Estijoje jaučiamas ir dėl grubiai vykdomo krašto rusinimo. Darbui Estijos pramonės įmonėse yra siunčiami rusai darbininkai, rusai pensininkai įsikuria Estijoje nes gyvenimas čia patogesnis ir dvelkia vakarietiška dvasia.

Estam yra brukama rusų kalba. Estai, rašo savaitraštis, su pagrindu stato klausimą, kodėl visuomenėje, kurioje sakoma, kad visi turi lygias teises, rusai turi daugiau teisių už savo žemėje gyvenančius estus.

Estai, tačiau, rašo italų savaitraštis "Panorama", ryžtingai priešinosi krašto rusinimui ir jo išnaudojimui, galimybių ribose siekdami išsaugoti savo tautinę tapatybę, kalbą, kultūrą ir papročius. Jie kiekviename žingsnyje siekia pabrėžti savo tautinę individualybę.

Lietuvių vyskupų konferencijos pirmininkas, Kauno ir Vilkaiviškio vyskupijų apaštališkasis administratorius arkivyskupas Liudas Povilonis su pagalbiniu vyskupu Vladu Michelevičium atvyko į Romą pilnateisium nariu į spalio 1 d. prasidėjusį Pasaulio vyskupų sinodą, kuris tęsis iki spalio 30 d. Mūsų arkivyskupa ir vyskupą Romoje sutiko Vatikano aukštieji pareigūnai ir Šv. Kazimiero kolegijos vadovybė.

Vokietijoje filatelistų sąjunga ruošia Pabaltijo kraštų pašto ženklų parodą. Ji įvyks ateinančių metų vasario mėnesį Kiele. Parodai garsinti jau yra išleisti puošnūs trijų spalvų vokai su atitinkamais užrašais ir Pabaltijo kraštų žemėlapiu.

A.A. PREL. PRANUI VASERIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo broliams, artimiesiems ir visiems Australijos lietuviams.

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

KONGRESO REGISTRACIJA

Tautos likimas - mūsų atsakomybė

VI PLJK registracijos anketos Australijos jaunimui jau paruoštos ir Rugsėjo mėnesį buvo išsiųstos Jaunimo sąjungos skyriams. Mažesnėse lietuvių kolonijose anketos nusiųstos Apylinkės Bendruomenės pirmininkams. Yra svarbu, kad jaunimas nuo 16 iki 35 metų amžiaus, kuris norėtų dalyvauti Kongrese Australijoje nuo 1987 m. gruodžio 19 d. iki 1988 m. sausio 10 d., turi laiku užpildyti, ir kartu su mokesčiu, grąžinti registracijos anketas ALJS valdybai iki spalio 30 d. šiuo adresu:

Andrius Vaitiekūnas 2 Schofield St. Essendon 3040, Vic., telefonas (03) 379 2325.

Jaunimas dalyvaujantis Kongrese skirstomas į šias kategorijas: atstovas, stebėtojas ir dalyvis. Australijos atstovai buvo išrinkti šiais metais Velykų metu per ALJS suvažiavimą. Atstovai yra: Rita Barkutė, Dana Baltutytė, Kristina Cox, Marina Cox, Ričardas Červinas, Danius Kesminas, Danius Mauragis, Jonas Mašanauskas, Linas Vaičiulevičius, Andrius Vaitiekūnas, Saulius Vanas. Kandidatais liko: Anita Baltutytė, Petras Kružas, Peter Meyer, Linas Pocius, Linas Šeikis.

Atstovų registracijos mokesčiai yra \$ 880 ir padengia visą trijų savaitių pragyvenimą, transportą, studijų dienas, stovyklą, jėjimūsi ir koncertus, balius ir visus kitus Kongreso parengimus.

Stebėtojai yra jaunimas nuo 16 iki 35 metų, kuris dalyvauja visur taip pat kaip atstovas, bet Studijų dienose neturi balsavimo teisės atstovų sesijose.

Dalyviai yra kiti Kongrese dalyvaujantys jaunuoliai. Jie gali dalyvauti visuose Kongreso parengimuose, išskyrus Studijų dienas. Dalyvių pilna registracija yra \$ 800, įskaitant autobuso kelionę (ekskursiją) iš Sidnėjaus į Adelaidę. Tačiau, jeigu jaunimas negali dalyvauti visame Kongrese, jis gali užsiregistruoti tik atskiruose miestuose dalyvauti. Pilnas kainaraštis yra registracijos anketose. Atskirų vietovių kainos yra:

Sydney - pradėdamas su registracija gruodžio 19 d., laivo iškyla, atidarymo iškilmes, atidarymo balius, Sutartinės koncertas, talentų vakaras, vakaronė 'Rocks', baigiant Kūčiomis gruodžio 24 d. — \$ 110.

Adelaide - pradėdamas stovyklą gruodžio 31 d., baigiant sausio 7 d., įskaitant Naujų Metų balių \$ 300.

Melbourne - pradėdamas pusryčiais sausio 8 d., baigiant uždarymo pusryčiais sausio 10 d., įskaitant vakaronę, ekskursiją, atsiveikimo iškilmes ir uždarymo balių \$ 80.

Iš stovyklos į Kongreso uždarymą Melbourne autobusu kaina \$ 30. Jaunimui, kuris norėtų vykti į stovyklą autobusu, kainos yra: iš Sydney ar Canberros \$ 80; iš Melbourne \$ 46; iš Geelongo (sporto šventės) \$ 50.

Visas jaunimas norintis šiuo būdu vykti į stovyklą, ypatingai po Sporto šventės Geelonge, prašomas užsiregistruoti, nurodant išvykimo datą. Jeigu kokiame mies-

Rašo Birutė Prašmutaitė

te susidarys didesnis skaičius vykstančių autobusu į Adelaidę, prieš Naujus Metus arba po Naujų Metų, VI PLJK Organizacinis komitetas galės pasamdyti atskirą autobusą, kuris būtų pigiau negu virš pažymėtos kainos.

Jaunimas iš Sporto šventės Geelonge bus priimamas stovykloje sausio 1 d. ir sausio 2 d. Visas ki-

tas Australijos jaunimas gali atvykti į stovyklą gruodžio 31 d. ryte arba vakare gruodžio 30 d. Visi stovyklos dalyviai bus nuvežti autobusais į Adelaidę Naujų Metų baliui ir grąžinami į stovyklą sausio 1 d. ryte po baliaus. Australijos jaunimas, kuris negali dalyvauti visoje stovykloje, kviečiamas bent dalyvauti savaitgaliui sausio 1-3 d.d., kaina \$ 120.

VI PLJK registracijos anketos buvo išsiųstos šio mėnesio Jaužinio numery, bet jeigu dar kas neturi, galima jas gauti pas sekančius asmenis: Melbourne - Andrių Vaitiekūną, Sydney - Marina Cox, Canberroje - Robertą Vilkaitį, Adelaidę - Antaną Stankevičių,

Geelonge - Danių Valaitį, Hobart - Liną Vaičiulevičių ir pas Bendruomenės pirmininkus, seniūnus — mažesnėse kolonijose.

Visi Australijos lietuviai kviečiami dalyvauti VI PLJK parengimuose. Atskirų koncertų, balių datos bus bilietų kainos neužligo bus paskelbtos spaudoje.

Turistai, atvykę į Australiją Kongreso metu, galės dalyvauti pasirinktuose Kongreso parengimuose ir taip pat pakeliauti po Australiją. Ekskursijos yra organizuojamos į dvi įdomias Australijos vietas: Great Barrier Reef ir Ayers Rock. Skaitytojai, kurie nori daugiau gauti informaciją apie ekskursijas, prašom kreiptis pas Rimą Skeivį, 16 Madden St., North Balwyn 3103, Vic., tel. (03) 857 8211.

ALJS Valdyba

Suvalkų trikampio Katynas

Rašo Alb. Pocius

neapykanta.

Netoli Seinų yra nedidelis Gibų miestelis ir jo apylinkėse nuo amžių gyvena daugiausia lietuviai. Tenai 1920 m. rugsėjo mėn. vyko sunkios, bet mums nesėkmingos kovos dėl Pietų Sudavijos. Dabar užsienio spauda, tarp jų ir "The Australian" dienraštis rugsėjo 22 d. laidoje rašo, kad prie Gibų miestelio Suvalkų trikampyje rastas ten esančiame pušyne naujas Katynas.

1945 m. ten atėjus rusams ir padedant lenkų skundikams buvo suvaryta į miestelio aikštę apie 2.000 žmonių - vyrų ir moterų. Tie, kuriems pasisekė iš apsupimo pabėgti, liudija, kad rusai sugautus žmones susodino į amerikonių gamybos sunkvežimius ir išvežė į Gibų pušyną. Sunkvežimiai po valandos grįžo tušti, o išvežtų žmonių jau niekas daugiau nebematė.

"The Times" dabar rašo, kad neseniai vienas Gibų apylinkės ūkininkas sapnavo minėtą pušyną ir savo dingusį tėvą, kuris per sapną prašė sūnaus pasimelsti prie jo kapo. Tas žmogus pradėjo Gibų pušyne ieškoti savo tėvo kapo ir birželio mėn. bekasindamas tame pušyne surado vieną kapą. Bekasindamas toliau surado ir daugiau lavonų, kurie galvoje turėjo iš arti šautų kulku skyles.

Pasklidus žiniai apie masinius

Suvalkų trikampiu paprastai yra vadinama teritorija apimanti Suvalkų, Seinų ir Augustavo apskritis arba pagal lietuvių terminą Pietinė Sudavija. Šią teritoriją 1920 m. lenkai turėdami karinę persvarą atėmė iš lietuvių ir prijungė prie Lenkijos. Lenkai per 19 metų trukusią okupaciją labai persekiojo lietuvius ir kraštą kolonizavo su atėjūnais iš anapus Varšuvos.

1939 m. prasidėjus karui tarp Lenkijos ir Vokietijos, per dvi savaites Suvalkų trikampis buvo "niekieno žemė", nes vokiečiai laukė kada lietuviai eis atsiimti kas jiems priklauso. Tik po to, kada paaiškėjo, kad mūsų vadams trūksta drąsos atsiimti savo sostinę, vokiečiai užėmė Suvalkų trikampį ir prijungė prie Rytprūsių provincijos.

Pasibaigus karui, 1945 m. Stalinas pagal Jaltos konferencijos nutarimus užimdamas lenkų žemes iki Curzono linijos, visą Suvalkų trikampį, lietuviškiems komisarams nespriešiant, atidavė ne lietuviams, bet lenkams, kad Lietuvoje sumažintų lietuvių skaičių. Rusų planas buvo visą Lietuvą iš visų pusių apsupti slavais.

Lenkų valdžia, sugrįžusi į Suvalkų trikampį, atnaujino savo terorą ir vėl pradėjo lietuvius įvairiai persekioti, įskundinėti rusams ir jų NKVD budeliams, nes vieni ir antri pasižymėjo didele lietuvių

kapus, subėgo apylinkės žmonės ir pradėjo ieškoti savo artimųjų palaikų. Žinia pasiekė Varšuvą, iš kur su malūnsparniu atskrido valdžios pareigūnai ir žmonės išvaikė. Varšuvos valdžia paskelbė "Kurier Polski", kad ten miške buvo vokiečių karo lauko ligoninė ir čia yra palaidoti tik vokiečių kariai.

Vietiniai gyventojai valdžios aiškinimui netiki, nes kaip jau minėta, visi turi galvoje kulku skyles ir daugumas lavonų yra su telefono viela surišti po du, kad negalėtų pabėgti. Daug užsienio žurnalistų, jų tarpe ir "The Australian" korespondentas Richard Bassett buvo nuvažiavę į Gibų miestelį apžiūrėti naujojo Katyno ir visi Vakarų spaudoje apie tai plačiai aprašė.

Vakarų spauda pridėda, kad nors Lenkijoje oficialiai niekur nerašoma apie didįjį Katyną prie Smolensko, bet visi apie tai, net ir jauni studentai gerai žino, nes pagrindžio spauda rašo be cenzūros. Katyne prie Smolensko Stalino ir Berijos įsakymu NKVD sušaudė apie 15.000 lenkų katininkų ir intelektualų, kurie pateko į sovietų belaisvę.

Lenkų egzilinė vyriausybė Londone yra išleidusi knygą su Sovietų belaisvėje dingusių karininkų sąrašais. Sąrašą teko pamatyti Melbourne, lenkams šventinant Katyno aukų pagerbimui paminklą. Sąrašas yra 160 pavardžių, kuriuos turi lietuviškas galūnes arba yra grynai lietuviškos. Tai yra lenkų mobilizuoti Vilniaus krašto lietuviai karininkai, gydytojai ir intelektualai. Jie visi šiandien išsisi prie Smolensko, Katyno pušyne.

Įdomu, kas ir kada paskelbs Gibų pušyno aukų sąrašus ir kiek ten bus lietuviškų pavardžių. Mes neieškome keršto, bet niekada neturime pamiršti, kad visi okupantai kiek tik jiems buvo įmanoma ir kiek tik galėdami naikino lietuvius, kad sumažintų mūsų skaičių ir lietuviškas žemes apgyvendintų slavais kolonistais.

Šiandien prisimenant Gibų pušyno tragediją, norėtusi paklausti pasaulio sąžinę, kada bus teisiami Katyno, Gibų ir Maž. Lietuvos žudynių karo kriminalistai? Dabar, atrodo, kad didieji karo nusikaltėliai teisia arba nori teisti nekaltus žmones, kurie bandė ginti savo krašto laisvę nuo užpuolikų ir plėšikų.

SPALIO MĖNESĮ

VAJUS

TĖVIŠKĖS AIDAMS

Padėkime išgyti naujas spausdinimo technologijos priemones - kompiuterius, nes nuo Naujų Metų laikraštis jau bus spausdinamas ofsetu. ALK Federacijos igaliotiniams išsiuntinėti aukų lapai. Kur nėra igaliotinių, aukas siųsti tiesiog Tėviškės Aidų Redakcijai. Padėkime vieni kitiems, kad šis vėjus būtų sėkmingas, kad mėnesio pabaigoje galėtume išgyti tas priemones ir iki Naujų Metų išmokti jomis naudotis. Reikia virš \$ 20.000.

ALK Federacijos Valdyba

Atsisveikinimai šv. Jono bažnyčioje prie a.a. prel. Pr. Vaserio

karsto

Jūsų Ekscelencija, gerbiami dvasiškiai, mieli tautiečiai,

Dar taip neseniai sutikau a.a. prel. Pr. Vaserį Lietuvių namuose. Jis buvo pilnas gyvenimo ir geros nuotaikos, su malonumu laukė savo brolio atvykstant iš Lietuvos. Stipria gyvenimo įžvalga apdovanojotas prelatas Pr. Vaseris mokėjo nušviesti gilesnę gyvenimo prasmę. Savo pamoksluose jis vaizdžiai perduodavo mums prasmingų idėjų ir minčių.

Tautos ir krikščionybės dvasiai stiprinti tiek bažnyčioje, tiek per jo "kūdikį" Tėviškės Aidas jam buvo didelis ramstis kun. Dr. Pr. Daukny, kuriam dabar Krašto valdybos vardu linkiu išstvermės ir stiprybės.

Skaudu ir liūdna kai išseivijos bendruomenėje netenkame vieno po kito savo tautiečio, bet ypatingai skaudu parapijai ir bendruomenei, kai netekome savo tauraus kunigo - tėviškai vedamos rankos. Daugelis organizacijų liko našlaičiai, liko be Dvasios vado. Krašto valdyba tap pat jaučia didelį nuostolį, netekus Garbės teismo nario ir Tarybos nario.

Prieš kelis metus, sušlubavus sveikatai, Prelatas buvo poilsio ir ramybės reikalingas, bet jis nesisikundė ir nenustojo eiti savo pareigų. Neįveikiamos sveikatai kliūtys visgi pasivijo mūsų mielą Prelatą, ir užgėso jis kaip žvakė, kartu su juo viltys ir troškimai. Įvyko visai lietuvių bendruomenei didelė ir skaudi nelaimė.

Prelatas savo laiką buvo produktyvus Tėviškės Aidų redaktorius, vienas iš pirmųjų šio laikraščio iniciatorių ir steigėjų. Savo darbu ir kūryba jis pakėlė lietu-

A.A. ANTANAS BEINORIS

Spalio 11 d. staiga mirė namuose ištikus širdies priepuoliui Antanas Beinoris, giliame liūdesyje palikęs savo žmoną Ceciliją ir savo dukrą Julę, kuri kaip tik buvo atvykusi iš Lietuvos aplankyti savo tėvelį ir tą sekmadienį jau turėjo grįžti atgal. A. a. Antanas buvo gimęs Anykščiuose 1909 m. rugpjūčio 12 d.

Rožančius buvo kalbamas Tobin koplyčioje North Melbourne spalio 14 d. vakare. Čia atsisveikinimo žodį tarė draugų vardu Leonas Padgurskis. Laidotuvių šv. Mišios vyko šv. Jono bažnyčioje, skaitymus atliko L. Padgurskis, kunigui asistavo S. Šiuškus, o visi per pamaldas gražiai pagiedojo lietuviškas giesmes, daug išdalinta šv. Komunijos už velionio sielą. Fawkner kapinėse po maldų pagidėjome Marija, Marija karstui leidžiantis žemyn.

Dar čia Lietuvių sekcijoj buvo pašventinti nauji paminklai: ant Juozo Jarinkevičiaus kapo, kurio pastatymu rūpinosi Barbora Prielandienė ir ant Anelės Laukaitienės kapo, kurio paminklo pastatymu rūpinosi O. B. Duobai.

Šermenys buvo suruošti Lietuvių namų svetainėje, kur dar buvo pasimelsta už velionio sielą.

Už jį šv. Mišioms aukėjo Petrutė Alešūnienė, O. J. Bratiškai, O. B. Duobai, T. J. Jurgelaičiai, J. A. Kairiai, E. G. Kizelis, J. Kvietelaitis, Veronika Lubovic, M. Medešienė, P. Mažylis, Miškinis, L. Padgurskis, velionio duklė Julė Palubinskienė, S. Ramanauskas, S. Ribčiauskienė, B. E. Smalioriai, V. Sukevičius.

Išėkis, mielas Antanai, Viešpaties Ramybėje.

viską išseivijos kultūrą. Jis įkūrė ir parapijos mokyklą, ir buvo iki pat mirties jos globėjas.

Parapijai ir bendruomenei jis būtų dar labai reikalingas. Po daugelio išsiskyrimo metų, Prelatas ilgėjosi susitikti su savo broliu Alfonsu iš Lietuvos ir broliu Juozu iš Kanados, bet Dievo keliai mums nežinomi ir nors skaudūs, reikia su Dievo valia sutikti.

Krašto valdybos vardu reiškiu

Melbourne lietuvių bendruomenė ištiko didelis smūgis, netekus mūsų brangaus Klebono, "Tėviškės Aidų" 1964-1973 redaktoriaus ir daugelio lietuviškų organizacijų Dvasios vado prel. Prano Vaserio.

Prieš akis stovi žado netekę veidai patvinę ašaromis, telefonais gavę žinią apie netikėtą mirtį.

Paskelbus rožinio maldos vakarą ir laidotuvių apeigas, sugūžėjo į bažnyčią minios žmonių. Mūsų darbščiosios moterys išpuosė altorių didžiulėmis orchidėjų vazomis. Mūsų brangaus kun. dr. Pr. Dauknio pastangomis planingai sutelkti įvairių organizacijų atstovai sudarė puošnų garbės sargybomis lankas ir jų tautinių rūbų puošnumas teikė visai dalyvaujančiai miniai pasigėrėtiną ir jaudinantį vaizdą.

Melbourne arkivyskupas ir gaus lietuvių kunigų skaičius džiugino ir graudino mūsų visų širdis, nes matėsi kokia gili pagalba ir aukštas vertinimas teikiamas šiam mielum, kukliam, visa širdimi atsidavusiam Dievo ir tėvynės labai sūnui.

Nenuostabu, kad arkivyskupas savo žodžiu ir malda pagerbęs mūsų brangųjį Kleboną, išreiškė pasigėrėjimą mūsų nuoširdumu ir

gilia užuojautą broliams: Alfonsui Lietuvoje ir Juozui atvykusiam palydėti savo brolių mūsų gerbiama prel. Praną Vaserį į paskutinę jo kelionę. Praradimo skausmu Krašto valdyba dalinasi su visa Australijos lietuvių bendruomene ir Melbourne katalikų parapija.

Te suteikia Jam Aukščiausias amžiną džiaugsmą ir ramybę.

D. Baltutienė

ALB Krašto V-bos pirmininkė

Rašo Antanas Bakaitis

gausiu dalyvavimu, ir pabrėžė didelį pasitenkinimą jaunimo skaitlingu dalyvavimu.

Melbourne bažnytinio ir Dainos Sambūrio chorų jungtinis giedojimas praturtino apeigų iškilmingumą. Susilaukta pagyrimų iš vyskupų ir kai kurių lietuvių, kurie tik retkarčiais atsilanko mūsų pamaldose.

Laidotuvių apeigas ypatingai praturtino organizacijų atstovų atsisveikinimo kalbos giliausia turiniu ir gausia maldos nuotaika. Labiausiai paveikė visų širdis inž. Lyniko kalba - Melbourne lietuvių bendruomenės vardu.

Po laidotuvių suruošti šermenys Lietuvių namuose sutraukė apie 400 dalyvių, kuriuos gausiomis vaišėmis nustebino mūsų darbščiųjų Lietuvių katalikų moterų draugijos ir Socialinės globos moterų draugijos darbščios rankos ir jų puikus bendradarbiavimas.

Vaišių metu buvo leista visų organizacijų atstovams pasakyti atsisveikinimo žodį. Visų žodžiuose skambėjo gilus ir nuoširdus vertinimas prel. Pr. Vaserio atsidavimas skelbti ir vykdyti savo kunigiškas pareigas ir įžiebtį Dievo ir tėvynės meilę savo tautiečiams.

Suklastoti įrodymai

Rašo Vyt. Pagirys

Melbourne "The Herald" 7. 8. 87 talpino iš Jeruzalės Reuterio žinutę, kad Amerikos dokumentų specialistė grafologė Edna Robertson, patikrinusi tariamo karo nusikaltėlio John Demjanjuk vardu nacių išduotą tapatybės pažymėjimą, Izraelio teismui pareiškė, jog šis dokumentas yra suklastotas, nes esąs parašas netikras ir fotografija pakeista.

Izraelio kaltintojai sakė, kad šis dokumentas yra gautas iš sovietų ir atvykęs į teismą Amerikos įpilietinimo ir imigracijos tarybos

ekspertas tvirtino, jog dokumentas yra nesuklastotas.

"The Australian" dienraštis 18. 12. 86 talpino žinią iš Tel Aviv, kad Sovietų Sąjunga atsuntė Izraeliui originalą dokumento, kuris dabar būsiąs laikomas pagrindiniu įrodymu J. Demjanjuk nuteisimui.

Sis ukrainietis nesislapstydams dirbo Clevelande ir gavo Amerikos pilietybę, o dabar aršūs nacių karo kriminalistų ieškotojai įskundė jį, kad jis esą melavo apie savo

Mūsų Rėmėjai

Tėviškės Aidų naujų priemonių — kompiuterių įsigijimui vietoje gėlių prel. Pr. Vaseriui mirus, aukojo: \$ 300 Melbourne katalikų moterų draugija, \$ 300 P. ir Aurelija Vaičiaičiai, \$ 150 LKV sąjungos Ramovė, po \$ 100 Melbourne Bendruomenės valdyba, Alf. F. Ročiai, S. Šiuškus, po \$ 50 J. Pranc kūnas, M. J. Venckai, A. Volkienė, Raymondas Volkas, po \$ 30 O. J. Bratiškai, Antanas Griškėlis, \$ 25 H. S. Statkai, po \$ 20 V. G. Ališauskas, J. E. Balčiūnai, A. V. Boveinis, R. A. Baikauskienė, J. Budrys, Irena O'Dwyer, J. Kamarauskas, J. Krikščiūnas, A. A. Kristens, J. S. Liesis, P. Mažylis, M. Medešienė, V. Pažereckas, A. Petrauskas, Pumpučiai, L. G. Samsonai, V. E. Stagiai, A. Staugaitis, Pr. Saulys, M. S. Tamašauskai, B. J. Tamošiūnai, Pr. Usienė, Jonas Valiuga, V. Vaitiekūnienė, A. Vyšniauskienė, \$ 15 E. Dainutienė, po \$ 10 A. Bajoras, J. Balbata, A. B. Balnioniai, J. J. Bruožiai, P. A. Bukys, Marytė Igaunienė, I. Jokubauskienė, G. B. Kymantai, J. Labutienė, J. A. Leknius, S. Lukaitis, E. Marganavičius, S. Lukaitis, E. Marganavičius, L. B. Naujokaitis, P. V. Samuliai, S. Savickienė, F. Savickienė, A. Savickas, E. Susnaitis, Regina Umbražiūnas, V. N. Žemaičiai, V. Žiogas, \$ 5 E. Ragauskienė. Viso \$ 2.065.

Visiems aukotojams labai nuoširdžiai dėkoja

ALK Federacijos Valdyba

(Bus daugiau)

praeitį karo metu. Ohio teismas jam atėmė pilietybę ir jis buvo išduotas žydams teisti Izraelyje.

Ta "The Australian" žinia sakoma: "Izraelio televizija pranešė, kad neįvardintas Izraelio užs. reikalų ministerijos tarnautojas sakęs, jog tas dokumentas būsiąs svarbiausias įrodymas, kad J. Demjanjuk, lyg "Jonas Ziaurusis", dujų kameros operatorius Treblinkos lageryje, yra kaltinamas 900.000 žydų ir kitokių mažumų nužudymu".

Sis taip ilgai užsitęsęs parodomasis teismas ir visa ukrainiečio J. Demjanjuk byla, kurioje jis bandoma padaryti Eichmann II, kelia rimtų abejonių ne tik Izraelio teismu, bet ir JAV Teisingumo departamento. Įpilietinimo ir imigracijos tarnybos bei Specialios tarybų organizacijos integralumu. (Plačiau rašo adv. P. Zumbakis).

J. Demjanjuk ir visi tariamieji karo kriminalistai yra nacių medžiotojų "kultūros" viešai šmeižiami, drabstomi fantastiškais kaltinimais, pavartojant net kraštutinius epitetus.

Kaip pasijustų žydų bendruomenė, jei panašūs epitetai ir fantastiški kaltinimai būtų viešai svaidomi jų pačių tariamiesiems kriminalistams charakterizuoti, kurių nusikaltimai dar neįrodyti?

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasaulinio mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ.

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc. (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą — jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

VI PLJ K-TO STUDIJŲ DIENŲ
TIKSLAI

(Tęsinys)

VI PLJ K-to Studijų Dienų
programa

Tautos išlaikymo išeivijoje strategija. simpoziumas: Tautos išlaikymo išeivijos būtini elementai. Simpoziumas: Lietuviškos veiklos reikšmingi elementai jaunimui.

Darbo būrelio VP sesija.

Lietuva ir lietuviai kitataučių akyse. Paskaita: Išeivijos lietuvių reputacija gyvenamame krašte ir kaip jaunimas gali ją pagerinti.

Simpoziumai: 1. Sovietų dezinformacija, 2. Akiratis nepagrįstam kaltinimam lietuvių tautai (ypač žydų). (Simpoziume paliesta lietuvių veiklos santykiai su pabaltiečiais ir ukrainiečiais).

Diskusijų būrelio, Darbo būrelio VP sesija.

Simpoziumas: Lietuviškumas išeivių meninėje kūryboje.

Treč. 30. 12. Ateities jaunimo rankose. Simpoziumas: PLJS ir PLJK ateities perspektyvos. Simpoziumas: Ateities planai: PLJS valdyba. Darbo būr., Kontinentų — kraštų veiklos projektų galutinis formulavimas. Darbo būr. Kontinentų — kraštų veiklos pristatymas PLJS valdybai. Sesija: Veiklos projektų susumavimas - užprotokolavimas.

Paskutinė darbo sesija: a) Statuto keitimai, b) Sveikinimų priėmimas.

Ketv. 31. 12. Studijų dienų uždarymas. "Media Event" - Ekskursija. Kelionė Adelaidėn - Naujų Metų sutikimas, stovykla

Paiškinimai: Disk. būr.: Mišrūs diskusijų būreliai - atstovai iš įvairių kontinentų. Darbo būr.: Darbo būreliai pasiskirsčius kontinentais (JAV ir Kanada atskirai).

VP veiklos projektai. Sesija: Formalaus sprendimo (balsavimo kur reikia) laikas. Jei tikslas nepažymėtas, sesijos skirtos pristatyti, priimti diskusijų išvadas ir veiklos projektus.

VI PLJK Studijų dienų vietovių parinkimas: Paiškinimas ir atsakymas į girdėtų kritiką.

Nustatant VI PLJK Studijų dienų vietoje, ieškujome tokios, kuri geriausiai atitarnautų Studijų dienų poreikiams, būtent, skatinant atstovų sugyvenimą ir susikaupimą. Ieškujome patalpų, kuriose būtų galima visus atstovus kartu patogiai apgyvendinti; kad

Rašo Dr. Antanas Stepanas

ne vien tik be pašalinių blaškymų jie galėtų susikaupti prie Kongreso darbų, bet ir glaudžiai susigyvenus jie pilnai pažintų vienas kitą - pažintų būdą, mintis, lietuvišką pasaulėžiūrą, charakterio stiprybes ir silpnybes, ir iš atstovų tokio glaudaus, dinamiško vienetu, kad išsivystytų Kongreso es-

MELBOURNAS

LIETUVIŲ KLUBO NAUJA
VALDYBA

Nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Dr. J. Kunca, vicepirmininkas M. Didžys, antras vicepirm. P. Jokubaitis, išdininkas P. Jokubaitis, išdininko pavaduotojas M. Didžys, sekretorius G. Statkus, ūkio vedėja M. Žiogienė, visuomenės ryšininkas A. Karazija, parengimų vedėja E. Balčiūnienė. Salės ir virtuvės užsakymus priima M. Žiogienė tel. 458 1102.

MLK Valdyba

GEELONGAS

SUSIRINKIMAS

Geelongo lietuvių sąjungos klubo narių ir rėmėjų metinis susirinkimas spalio 31 d., šeštadienį, 7 val. vakare Lietuvių bendruomenės namuose: susirinkimo atidarymas, prezidento kvietimas, mandatų komisijos rinkimai, praėitų metų visuotinio s-mo protokalo skaitymas, pranešimai - pirmininko, kasininko, revizijos komisijos, pranešimų diskutavimas, metinės apyskaitos tvirtinimas, naujos valdybos rinkimai iš penkių narių, įskaitant ir vicepirmininkę moterų reikalams. Revizijos komisija renkama iš trijų narių. Klausimai ir sumanymai, s-mo uždarymas. Nesusirinkus pilnam narių kvorumui, numatytas s-mas prasidės paskelbtu laiku ir bus laikomas teisėtu. Po susirinkimo karšta vakarienė: nariams apsimokėjus nario mokesį už 1987 m. nemokamai, svečiams po \$ 3 asmeniui. Gėrimais pasirūpina kiekvienas.

Geelongo Liet. Sąjun. Klubu V-ba

minė dvasia, nulemianti VI PLJ Kongreso pasisekimą.

Canberroje John XXIII universiteto bendrabutis, prie Australijos tautinio universiteto (Australian National University), tobulai tiko apsisostojimui tarp Kalėdų ir Naujų metų, bet tai davė permažai laiko Studijų dienoms. Už tai buvo nuspręsta pradėti Studijų dienas Sydnejuje gruodžio 21-mą, baigiant 23-čią. Tada Kūčias ir Kalėdas praleisti su Sydnejaus lietuvių šeimomis, kurios "apsiimtų" "adoptuoti atstovą". Sydnejuje radome tinkamą "Naamaroo" Uniting Church stovyklavietę, Lane Cove rajone. Čia glaudumo ir susigyvenimo tikslai tobulai išsipildo išpūdingos australiškos gamtos aplinkoje, kur iš įvairių kraštų suvažiuavę atstovai galėtų pradėti susipažinti su šiuo gražiu kraštu.

(Bus daugiau)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ
FONDAS

Po metinio narių susirinkimo rugsėjo 27 d. AL fondo valdyba pasiskirstė pareigomis: Ričardas Semetas - pirmininkas, Martynas Didžys - vicepirmininkas, Jonas Meiliūnas - sekretorius, Vincas Ališauskas - išdininkas, Andrius Kaspariūnas - valdybos narys.

AL fondo valdyba nusprendė turimas Australijos lietuvių Metrašio II-to tomo knygas parduoti papigintai po \$ 15. Pirkti galima Melbourne lietuvių bibliotekoje arba toliau gyvenantiems Metrašius bus paštu išsiųstas. Užsakymus prašome siųsti AL fondo adresu:

AL Fondo sekretoriui
PO Box 11
North Melbourne 3051

A. Kaspariūnas
AL Fondo Valdybos narys

TAUTOS FONDAS

LKVS "Ramovė" Melb. skyrius neteko savo gerbiamo Dvasios vado a.a. prel. Pr. Vaserio ir N. Presniakovo Melb. skyriaus nario. Jų atminimui vietoj gėlių Tautos fondui aukoję: po \$ 20.

Iškeliavusį pas Aukščiausiasį gerbiamą a.a. prel. Pr. Vaserį, Jo pagerbimui vietoj gėlių TF aukoję: Z. Jokubaitis \$ 20, V. Kružienė ir St. Erminas po \$ 10.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams už finansinę paramą Lietuvos laisvinimo darbams.

T. Fondo Atstovybė Melbourne

HOBARTAS

LIETUVIŠKA VAKARONĖ

Lietuvių studijų sambūris rugsėjo 24 d. suruošė sėkmingą lietuvišką vakaronę. Programą atliko Reginos Share vadovaujama lietuviškų tautinių šokių grupė. Vakaronės metu buvo ir staigmenų: visus dalyvius išjudino Aleksandras Kantvilas, surinkdamas juos į ragučių polką, o išsimačius pravedė ir kitus lietuviškus šokius. Jie nors tautinių šokių grupės ir nenuvaržė, bet sukėlė daug juokų ir gerokai pakėlė ūpą net ir atsisakyti tarpe.

Lietuvių moterų draugija nuoširdžiai bendravo su Lietuvių studijų sambūriu ir buvo atsakinga už autentiškos lietuviškos vakarienos pagaminimą. Dirbo pirmininkė Elena Paškevičienė su draugijomis narėmis: Antanina Milinkevičienė, Kristina Domkuvienė ir Lina Jurevičienė.

Vakaronės organizacinį darbą atliko Rožė Vaičiulevičiūtė. Šiuo subuvimu buvo sustiprinti asmeniškai ryšiai tarp 90 dalyvių ir išpopuliarinti lietuviški papročiai australų tarpe. e.b.

● Amerikos karo laivyno Pacificke admiralas Lyons vėl išpėjo, kad sovietinė Rusija Vietname Cam Ramh Bay vėl žymiai sustiprino savo karinę bazę naujais bombonešiais ir įbaugina silpnesnius kraštus nuo Burmos iki Japonijos ir Australijos. Sovietai į tą bazę prigabeno pirmą kartą savo ypatingus dalinius "Spetsnatz", kurie ištrenuoti sabotazam ir žudynėm. Šį raportą plačiai pateikė "Australian" spalio 12 laidoje.

Maloniai prašome visus ir iš visur į Melbourną
Dainos Sambūrio

METINĖ KONCERTA

lapkričio 8 d. 2.30 val. po pietų

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Koncertą papildys Melbournio tautinių šokių grupės
"Gintaras" ir "Šokdava".

Įėjimas \$ 8, vaikams iki 15 m. amžiaus VELTUI.

Mes laukiame Jūsų!

Sambūrio Valdyba

VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas kviečia visus į
viešnios iš Anglijos, žinomos estrados dainininkės

V. RAKAUSKAITES - STROMIENĖS

KONCERTA

ADELAIDĖJE, sekmadienį, spalio 18 d. 2.30 val. p.p.
Lietuvių namuose.

MELBOURNE, sekmadienį, spalio 25, d. 2.30 val. p.p.
Lietuvių namuose.

VI PLJK Organizacinis komit.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju mane lankiusiems ligoninėje p. p. Siuškams, J. Žitkevičienei, Pr. Dranginiui. Ypatingai nuoširdi padėka a.a. prel. Pr. Vaseriui, kuris mane ap-lankė ligoninėje keletą kartų.

Jonas Daunys

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Gyvojo Rožančiaus. Naktinės Adoracijos, Marijos Mėlynosios armijos sąjūdžio metinis susirinkimas Parapijos namuose Kensingtone spalio 24 d., šeštadienį, 4 val.: Sv. Mišios, paskaita, pranešimai, sušneštini arbatėlė.

Danutė Žilinskienė mirė spalio 16 d. Giliame liūdesyje liko vyras Algimantas Žilinskas, keturi sūnūs, motina, sesuo. Rožančius buvo kalbamas Tobin kopl. Malvern. Laidotuvių šv. Mišios mūsų šv. Jono bažn. spalio 19 d. ir palydėta į Springvale kapines. Laidotuvių metu šv. Mišioms aukojo: P. Adomavičienė, O. Alekna, Petrutė Alešūnienė, Miėdažių šeima, A. E. Bakaičiai, J. Balbata, E. J. Balčiūnai, A. V. Balnionis, G. Baltutytė ir A. Z. Mucenickai kartu T. Bikulčinė, P. Bimba, P. Binkus, O. J. Bratiškai, E. V. Čižauskai, D. Čižauskienė, Elena Dainutienė, V. M. M. M. Dideliai, M. S. Eimučiai ir J. Šeikienė, A. V. Grikeliai, J. Jokubauskas, Ona Kazlauskienė, L. J. Kebliai, P. Lazutka, K. Lynikas, E. Mackevičienė, E. E. Marganavičiai, E. Markonienė, M. Medešienė, J. Mikštas, L. Milvydienė, L. Padgurskis, S. Pankevičienė, J. J. Petraitis, Pikeliai, Z. Poškaitis, M. Prašmutienė, H. S. Statkai, V. O. Salkūnai, S. P. Šiuškai, D. R. Ragauskai, S. M. Tamašauskas, J. M. Venckai, A. Vyšniauskienė, Elytė Vyšniauskaitė Stephenson, J. V. Žitkevičiai, Petras Mažylis.

Sias Mišias aukoja kiti kunigai. Visiems aukotojams nuoširdus aciū. — Kapelionas.

A.a. prelado Prano Vaserio atminimui Tėviškės Aidams kompiuterių išsigijimui dar aukojo \$ 500 Vincas ir Eugenija Stagai, \$ 200 Albinas Benulis, \$ 200 NN, po \$ 50

Maria Gruzewski, A. Jančiauskienė, A. Kuliėnė, Agnė Lukšytė — Meiliūnienė, J. Maksimienė, J. Serapinas, po \$ 20 B. Beržanskas, Liucė Milvydienė, L. M. Malakūnai, B. V. Vaitkai iš Macedon ir J. Vizbaras. Ačiū labai visiems aukotojams. Už prel. Pr. Vaserio vėlę šv. Mišioms dar aukojo V. M. Bindokai, Br. Jankienė, Kazimiera Dičiūnienė, Kristina ir Algis Dičiūnai, Aniceta Mainelienė.

A.a. Vlodo Šilinsko atminimui šv. Mišias užrašė Onutė Szentimrei lietuviškoms pamaldomis spalio 25 d.

Vėlinių proga Fawkner kapines lankysime per Visus Šventus lapkričio 1 d., sekmadienį, 3 val., visiems susitinkant Lietuvių sekcijoje.

Visų šventųjų sekmadienį lapkričio 1 d. Katalikių moterų d-ja šv. Mišias užrašė keturnedėlio proga už a.a. prel. Praną Vaserį.

Vėlinių dieną kiekvienas kunigas aukoja po trejas šv. Mišias. Kas norėtų prisiminti ir savo gimines, vardus įrašius įdėti į mūsų dėžutę prie bažnyčios durų.

Stefanijos Simutytės jungtuvės šv. Jono bažn. spalio 31 d. 2 val.

Vasaros laikas prasideda spalio 25 d., sekmadienį, 2 val. ryto. Iš vakaro laikrodį pasukti vieną valandą pirmyn.

Skautų Akademikų numatyta šventė spalio 25 d. pas v.s. Vytautą Vaitkų Macedone yra atšaukta ir neįvyks.

TEVISKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

POSĖDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Parapijos namuose Kensingtone spalio 2 d. vakare, po kapeliono sušaukto 22 organizacijų posėdžio aptarti prel. Prano Vaserio laidotuves, toliau vyko mūsų posėdis. Pasimeldę už prelatą Prano sielą, pasiskirstėm pareigoms kas ką atliks per laidotuves. Atsisveikinimo žodį bažnyčioje prie karsto po Rožančiaus taria tik kelios pačios pagrindinės organizacijos, o visos kitos organizacijos atsisveikina per šermenų pietus Lietuvių namuose, kalbų koordinatorius mūsų pirmininkas V. Žemaitis.

Redaktorius pranešė, kad prieš 15 metų kun. Pr. Vaseris p.ašė iš jo perimti redaktoriaus pareigas, nes jam redagavus jau beveik 10 metų pasidarė per sunku ir pabo-

do, kol vėl sugrįš prie redagavimo. Taip kun. Pr. Dauknys redagavo 15 metų, ir jam jau pabodo, o su Prelato mirtimi pasibaigė ir jam duotas pažadas. Tad Federacijos valdyba ieškos naujo redaktoriaus ar sudarys redakcinę komisiją perimti pareigas nuo Naujų Metų. PD

PADĖKA

Mirus mūsų mielam broliui Australijoje a.a. Leonardui Čekui, reiškiamo gilią padėką visiems lietuviams dalyvavusiems Jo laidotuvėse.

Seserys iš Lietuvos J. Dilbienė, J. Jonaudienė ir Z. Kaklierienė

A. A. JUZEI VAIČAITIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamos jai jos vyrui Pijui Vaičaičiui, dukterims, sūnui ir jų šeimoms.

Stasė Fišerienė

A. A. Anelė Juodvalkienė

Sirdies priepuolio ištikta spalio 1 d. mirė Canberros ligoninėje. Laidotuvių šv. Mišios aukotos St. Josephs bažnyčioje spalio 6 d. Ilgos mašinų vilkstinės palydėta į Gungahlin kapines

B. Miniūs atsisveikino žodžiais: "Atsiskyrė į amžinybę Anelė Juodvalkienė - Neniškytė, gim. 1918 m. vasario 25 d. Urlių km. prie Salų Zemės ūkio mokyklos, Rokiškio apskr. Tai nepaprastai graži vietovė, kurioje užaugo Anelė, graži, raudonskruostė, geraširdė ir išmintinga. Pažinojau Anelę nuo pat jaunystės: kartu lankėme Salų pradžios ir Zemės ūkio mokyklas, dainavome mokyklos chore, grojome mandalinių orkestre. Mačiau ją dainuojančią, plūduriuojančią laivelyje svajingame Dviragio ežere, jaunatviškoje mergaičių ir berniukų draugystėje. Vėliau teko susitikti Kaune jau ištėkėjusią už taukaus ir gero lietuvio - kario Balio

Juodvalkio. Tačiau karas, dvi okupacijos, atsiskyrimas su tėvyne, lagerinis gyvenimas Vokietijoje ir įsikūrimo vargai šiame krašte pareikalavo iš Anelės daug pasiaukojimo. Ji ištikimai sekė savo vyrą, užaugino, išmokino sūnų Algį ir dukrą Birutę. Anelės darbštumas, draugiškumas ir sveikas sąmojus buvo pavyzdys visiems. Šis skausmu linkime tau, Anelė, lengvos žemelės šioje tolimos Australijos vietovėje, toli nuo išsvajotos ir pasiligtos giminės".

Pabiro žiupsneliai tėvynės ir šio krašto žemės ant karsto, Mačijos giesmė ir - visi pakviesti į šermenis Lietuvių klube dar prisiminti Anelę ir paguosti jos brangų vyrą Balį, jų vaikus. km

A † A

LIUDOS JAKUBAUSKIENĖS ATMINIMUI

Liuda Jakubauskienė mirė Geelonge rugsėjo 16 d. Ją laidojo prel. Pranas Vaseris rugsėjo 19 d. Jos atminimui vyras Aleksas Jakubauskas prisuntė tūkstantį dolerių Tėviškės Aidams. Šią sumą suaukojo: \$ 300 Gintas Kulakauskas, \$ 250 Aleksas Jakubauskas, \$ 250 Arūnas Jakubauskas, \$ 100 Monika Stropienė, \$ 100 Vida Price. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja ALK Federacijos Valdyba.

Pavasaris buvo čia
Kvepėjo alyvų žiedai,
Bet vienas žiedelis gražiausias iš visų
Nustojo žydėjęs amžinai...

Brangiai narei

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

mirus, jos vyrą Algimantą, sūnus - Raimondą, Andrių, Vygintą ir Kęstutį, marčias - Janę, Dalią netekus mylimos žmonos ir motinos, nuoširdžiai užjaučiame jų gilaus skausmo valandoje ir kartu liūdime.

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne

Brangiai narei

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

mirus, jos mamytę Stefaniją Bortkevičienę ir sesutę Laimą, netekus mylimos dukters ir sesers, nuoširdžiai užjaučiame gilaus skausmo valandoje ir kartu liūdime.

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne

Netekus mūsų mylimos

A. A. DANUTĖS ŽILINSKIENĖS

dalinamės skausmu ir reiškiamo giliausią užuojautą jos vyrui Algimantui, sūnams ir marčioms: Raimondui, Vygiiui, Andriui, Jane, Kęstučiui ir Daliai, mamytei S. Bortkevičienei, seseriai Laimutei, Robertui ir Dianai.

Vida Vaitiekūnienė
Juozas, Judita, Andrius,
ir Algis Vaitiekūnai,
Marytė ir Darius Laurinaičiai
Rasa Ramanauskienė

A. A. DANUTEI ŽILINSKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą Algimantą Žilinską, vaikus, jų šeimas ir visus artimuosius.

Dr. Jonas Kunca su šeima

ADELAIDE

LITERATūros POPIETE

Amžiaus metų skaičiais sparčiai augant, daugelį tautiečių taip pat auga noras vakarus praleisti namuose šiltoje šlepetėse, prie televizoriaus. O prie tos vakarų baimės prisideda taip pat ta pati televizija, nuolat rodydama gatvėse vykstančių kriminalinių nusikaltimų šurpias scenas.

Prisitaikydami prie tų visuomenės nuotaikų ir Adelaidės ateitininkai sėdėdama vietoj tradicinių savo literatūros vakarų jau kelinti metai pradėjo ruošti literatūros popietes, kurių viena šiais metais įvyko spalio 11 d. Lietuvių katalikų centro salėje, sekmadienį, 1 val. p.p.

Programą pradėjo sumaniai paruoštu žodžiu dr. V. Bardauskaitė, suradusi visą eilę originalių atsakymų į klausimą, kas yra kūryba? V. Janulis savo novelėje "Jaunystės taku" nupiešė sentimentalų dviejų jaunuolių susitikimą, užlūžusį kruvina pabaiga, kaip Agatha Christie romanuose. Pianistė M. Dumčiuvienė temperamentingai paskambino J. Brahms Rapsodu Nr. 1, vykusiai perdavusi spalvingą nuotaikų kaitą. Br. Mockūnienė skaitytoje ištraukoje iš rankraščio "Kaimas, kurio nebėra", atskleidė lyrinį Lietuvos kaimo vakarą, su vėžių gaudymu, su jaunimo dainomis ir palėdėjimais namo. Pirmąją programos dalį užbaigė M. Pečiulienė, nuotaikingai padainavusi: V. Barkausko - Ryto dukra, K. Kavecko - Ne, tai kas? ir J. Gaubo - Dul-dul duldelė. Akompanavo I. Velgush.

Po pertraukos ir po kavutės antrąją programos dalį pradėjo V. Marcinkonytė, paskaitydama savo parašytos dramos "Jie vos žydi baltai" III-cio veiksmo ištrauką. Gera diktacija buvo atskleista scena, kurioje nelauktai grįžta iš Sibiro jaunystės mylimasis pas išėivijoje jo laukiančią moterį. Į šią "šviežią" dramą turėtų atkreipti mūsų AL teatras "Vaidila". Pr. Pusedėris paskaitė savo ilgesnį eilėrašį "Prie išsemtos šulinio". Kvintetas "Nemuno dukros" (A. Kaminskienė, B. Budrienė, Z. Vencienė, J. Nekrošienė ir S. Pusedėrienė - vadovė) pavasarinėje obelų žiedų aprangoje nuotaikingai banguodamas nuansų vilnimis, padainavo: Kur banguoja Nemunėlis, A. Brazinsko - Sugrįžki, geguži ir V. Kairiūkščio - Paparčio žiedas. Puikiai plojant dar pridėjo - Motinėle pažvelk. Kvintetui akompanavo N. Masiulytė - Stapleton. V. Baltutis feljetone "Tikras atsitikimas" išaiškino, kas yra važinėjimas automobiliu su stiliumi. Programą užbaigė iškilusis deklamatorius Sietynas Kubilius, pasirinkęs sunkių nuotaikų J. Deguties eilėrašius: Žemė ir žmonės, Niekas nepraeina, M. K. Čiurlionio Saulės sonatos motyvais Finale ir Lietuvai. Didelės įtampos iš deklama-

toriaus pareikalavusi poezija paliko klausytojams stiprų įspūdį.

Literatūros popietės programos sujungėja dr. V. Bardauskaitė, tarpuose pabėrusi sparnuotų sakinių, buvo nuotaikinga programos jungtis.

Užbaigos žodį taręs Adelaidės ateitininkų sendraugis pirm. A. Kubilius, padėkojęs programoje dalyvavusiems ir popietėje atsilankiusiems, priminė, kad šis literatūros popietė yra 26-ta Adelaidės ateitininkų ruoštu literatūros vakarų ir popiečių eilėje, prisiminė prieš tai buvusiam literatūros vakarui savo kūrybą skaičiusi Erlėnė - prel. Pr. Vaserį, kuris buvo pagerbtas tylos minute.

Išdalinus programos dalyviams dėkingumo pareiškimus - gėles, visi buvo pakviesti vakarienei, kurią, kitų ateitininkų padedama, paruošė V. Rupinskienė. Stipriai užkandus prie kavos puodukų buvo ilgai pabendrauta, išsikalbant įvairiais klausimais.

Pagarba ir dėkingumas ateitininkams, kurie ištvėringai kiekvienais metais sudaro progą susitikti rašantiems su lietuviško žodžio mylėtojais. Pr.P.

Adelaidės kronika

Svajonė nebus svajone, jei ji nebus graži ir kilni. Grožis balsų sąskamybe ir dainų interpretacijoje buvo pagrįste ir "Svajonių" koncerte Adelaidėje (IX. 27 d.), tačiau gretinant su prieš porą metų čia vykusiu jų koncertu, reikia pripažinti jų jaunėjimą, išsivinanant dainose disonansinius sąskambius ir būgnų rock akompanimentą. Prie to jaunėjimo taip pat priklauso ir pagal australišką pavyzdį sukurta koncerto pabaiga su paklausimais, ar dar publika nepavargę, su bisu parinktomis visiškai ne koncertinėmis dainomis, su perdideliu laisvumu, kuris suardo koncertines koncerto nuotaikas.

Prieš "Svajonių" koncertą salėje parkritusi O. Sudintienė, ligoninėje sutvarkius lūžusią ranką, jau sugrįžo namo į Liet. kat. centrą giedrioje nuotaikoje, nes tvirta dvasia nelūžta kartu su žmogaus kaulais. Linkime greito pasveikimo.

Kun. Albino Spurgio antrąsias mirties metines gražiai paminėjo ALK moterų d-ja, spalio 7 d. daugeliui narių dalyvaujant draugiškos valdybos užprašytose ir kun. J. Petraičio aukotose Mišiose, sukalbėjusios už jo vėlė rožinio dalį ir organizuotai nuvykusios į kapines pasimelsti prie a.a. Dvasios vado kapo ir jam savo dėkin-

gumą pareiškdamas ant kapo padėtomis gėlėmis.

Australų meno pasaulyje vis labiau pripažįstamas dail. Juozas Banks buvo atvykęs Adelaidėn, susitarė su meno galerija, kurioje sekanciais metais lėpos mėn. sužuos savo lietuviškų ir australiškų gamtovaizdžių individualią parodą.

Išreikšti savo pagarbą ir adalaidiškiu dėkingumą a.a. prel. Pr. Vaseriui, į jo laidotuves Melbourne buvo organizuotai nuvykę kun. J. Petraitis, B. Budrienė, A. Kubilius, Alb. Pocius, S. ir Pr. Pusedėriai ir E. ir K. Varnai. Už šilą priėmimą ir rūpestingumą mums staigios mirties sukeltoje įtam poje esame nuoširdžiai dėkingi ALK Federacijos valdybai ir V. A. Zemaičių mielai šeimai.

MELBOURNAS

NAUJA DAINOS SAMBŪRIO VALD. BA

Praeitame Melbourne Dainos Sambūrio metiniame susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. Bronė Staugaitienė, vicepirm. ir ūkio vedėjas Vincas Lazauskas, sekretorius Vincas Ališauskas, izdininkas Raimundas Dagys, parnciną vadovė Janė Petrašiūnienė. Valdybos adresas: Mrs. B. Staugaitis, 13 Wickham St. Forest Hill 3131.

Sekretorius

ŠAULIAI I

Melbourn DLK Vytenio šaulių kuopos valdyba šaukia iškilmingą metinį susirinkimą spalio 31 d., šeštadienį, 3 val. Lietuvių namuose, bendruomenės salėje.

Dėl susidėjusių aplinkybių negalime sušaukti susirinkimo spalio 25 d.

Prisiminsime Maironį, Vilniaus užgrobimą, kuopos įkūrimą. Po susirinkimo sušneštine vakariene. Maloniai kviečiame visus šaulius - šaules ir šauliams prijauciančius į susirinkimą.

Kuopos Valdyba

BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Saltinių bibliotekai gauta: Alės Rūtos "Tarp ilgesio ir tėviškės", kelionės į Lietuvą įspūdžiai, London 87. Milka Ivič "Lingvistikos kryptys", Vilnius 73. Edgars Duns dorfs "Lielvidzemes Kartes", 17. un 18. gadsimteni Karla Zarina fonds, Melbourne 86 (auto-iaus dovana). "Lietuvių dailės muziejus", Vilnius 71.

Melbourno lietuvių bibliotekai gauta: R. L. Stivensono romanai "Lobių sala" ir "Balantres šeimininkas", Vilnius 86. Knygų ir žurnalų (Pr. Binkaus dovana). Gedimino pilies bokšto makėtas, iš vidaus galimas iliustruoti (K. Butkaus dovana). \$ 10 V. Pleškūnas, po \$ 5 J. Kriškiūnas, E. Stundžėnas. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

SYDNEJUS

PAVERGTŲ TAUTŲ KOMITETE

Spalio 6 d. posėdyje Estų namuose buvo aptarti metinio Pavergtų tautų baltiaus reikalai. Šis baltius įvyks X. 31 7 val. Lenkų klube Ashfielde. Vietos šioje salėje yra ribotos, tad prašome įsigyti bilietus iš anksto pas A. Kcammilių. Šis vakaras ruošiamas Pavergtų tautų komiteto izd. papildymui. Laukiame taip pat ir fanų šio vakaro loterijai iš lietuvių bendruomenės.

Posėdyje dalyvavo barister G. D. Gorman, kuris informavo narius dėl akcijos prieš Australijos valdžios ir Sovietų Sąjungos sutarties dėl tariamų karo nusikaltėlių. Pranešimas tilpo Sovietų spaudoje po apsilankymo Mr. Greenwood Maskvoje. "The Canberra Times" rugsėjo 30 d. laidoje talpino straipsnį tokia antrašte. Agreement reached with Soviets on War Crime Trials. Mr. Greenwood tarėsi su sovietais deportavimo ir Australijos pilietybės atėmimo reikalais. Advokatas Mr. G. O'Gorman patarė reikalauti teko šios sutarties, pasiremiant Freedom of Information Act. Advokatas klausė ginti teisman patrauktus bendruomenės narius. Ragino jau iš anksto tartis su advokatais, kurie turi supratimą ir istoriją iš tų laikų, kada tie nusikaltimai buvo įvykdyti. Advokatas abejoja, ar bus galima įstatymo pravedimą sustabdyti parlamente dėl nežinomos demokratų laikysenos šiuo reikalu. Yra ir Liberalų senatorių, kurie nėra mūsų draugai.

Advokatas nusistebėjo Baltų Tarybos akcija, kuri jo manymu nesutinka su plačios visuomenės opinija ir užgrynė bendruomenių ir pavergtų tautų daromus žygius informuojant Australijos valdžią dėl žalingų pasekmių prasidėjus šiai raganų medžioklei Australijoje.

A. Kramilius
Lietuvių delegatas Pavergtų Tautų Komitete

o o o

LIETUVIŲ RADJO

VALANDELES

ADELAIDE SEBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. kl val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

"Gintaro" tautinių šokių grupė kviečia visus atsilankyti į ruošiamą

VAKARONĖ

spalio 24 dieną 6 val. vakare

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Įdomi programa, skani vakariene, turtinga loterija.

Vakarienes kaina \$ 7.

Savo atsilankymu paremsite mergaičių tautinių rūbų įsigijimą.

Stalus užsisakyti pas D. Mockienę, telef. 458 1079 arba D. Brovedani, telef. 435 1585.

Taut. Šokių Grupė "Gintaras"

"TĖVIŠKĖS AIDŲ" SKAITYTOJAI I

Maloniai prašome visų apsimokėti prenumeratą. Kas nori gauti pakvitavimą, pridėti pašto ženklą. Adreso pakeitimui pridėti \$ 1. Nepamirškime ir savo dalį "Tėviškės Aidams" įrašyti į Testamentą. Dėkojame iš anksto.

ALK Federacijos Valdyba